

Sygn. akt II KK 221/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 sierpnia 2014 r.,

sprawy **T. A.**

o zadośćuczynienie

z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawczynie

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 28 marca 2014 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w W.

z dnia 12 grudnia 2013 r.

postanowił

I. Oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

II. Obciążyć wnioskodawcę kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2013 r., sygn. akt ... 62/13, Sąd Okręgowy w W. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz T. A. tytułem zadośćuczynienia kwotę 56 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 35 000 zł od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, uznając zarazem roszczenie T. A. za zaspokojone do kwoty 21 000 zł, otrzymanej na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 25 marca 2009 r., sygn. akt ... 229/08.

W apelacji pełnomocnik wnioskodawczynie zaskarżył wyrok w części, w jakiej sąd I instancji oddalił roszczenia wnioskodawczynie przenoszące kwotę 56 000 zł. i

zarzucił mu: „obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 11 ust. 1. w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w zw. z art. 445 § 1 k.c. i art. 19 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej — poprzez zasądzenie tytułem zadośćuczynienia kwoty w sposób rażący niewspółmiernie niskiej wobec zachodzących rozmiarów krzywdy niemajątkowej poniesionej przez wnioskodawczynię, w sytuacji w której wnioskodawczym podlega szczególnej opiece Państwa, z mocy normy art. 19 Konstytucji RP.”

Podnosząc ten zarzut wnosił o zmianę wyroku i zasądzenie zadośćuczynienia na rzecz wnioskodawczynie w kwocie żądania objętego wnioskiem.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 28 marca 2014 r., sygn. akt ... 69/14, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, obciążając Skarb Państwa kosztami sądowymi.

Kasację od tego wyroku złożył pełnomocnik wnioskodawczynie.

Zarzucił wyrokowi rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

„1. obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 19 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - poprzez jego niezastosowanie a w konsekwencji nierozpoznanie istoty apelacji w sytuacji, w której Wnioskodawczynie jako weteran walk o niepodległość podlega specjalnej opiece ze strony Państwa Polskiego;

2. obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 11 ust. 1. w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w zw. z art. 445 § 1 k.c. — poprzez zasądzenie tytułem zadośćuczynienia kwoty w sposób rażący niewspółmiernie niskiej wobec zachodzących rozmiarów krzywdy niemajątkowej poniesionej przez Wnioskodawczynię;

3. obrazę przepisów postępowania w postaci art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. — poprzez brak ustosunkowania się Sądu II instancji do zarzutów i argumentacji zawartej w apelacji dotyczącej naruszenia normy art. 19 Konstytucji

Rzeczypospolitej Polskiej;

4. a w konsekwencji obrazę przepisów postępowania w postaci art. 440 k.p.k. — poprzez nieuwzględnienie apelacji i utrzymanie orzeczenia w mocy, wskutek czego wydano orzeczenie rażąco niesprawiedliwe, w którym zasądza się na rzecz Wnioskodawczyni zadośćuczynienie w kwocie niewspółmiernie niskiej w stosunku do zachodzących rozmiarów krzywdy poniesionej przez Wnioskodawczynię.”

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Apelacyjnej wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem w trybie art. 535 § 3 k.p.k. Zarzuty ujęte w pkt 1 i 3 kasacji sprowadzają się do wyrażenia przez skarżącego poglądu, jakoby norma zawarta w art. 19 Konstytucji RP dawała podstawy do odmiennego, znacznie wyższego – w porównaniu do odszkodowań uiszczanych na skutek tzw. pomyłek sądowych (chodzi o odszkodowania na podstawie Rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego) – zasądzania kwot zadośćuczynienia w postępowaniu prowadzonym na podstawie art. 11 ust. 1 w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 1991 r., Nr 34, poz. 149 ze zm.- zwanej dalej ustawą lutową). W ocenie skarżącego przepis Konstytucji winien obligować sąd do „jak najszerszej rekompensaty szkód i krzywd, w warunkach szczególnej ochrony”. Przepis art. 19 Konstytucji RP brzmi: „Rzeczpospolita Polska specjalną opieką otacza weteranów walk o niepodległość, zwłaszcza inwalidów wojennych.” Ma on zatem charakter przepisu generalnego, który nie określa i nie precyzuje w jaki sposób i w jakich formach ta specjalna opieka zostanie weteranom udzielona, pozostawiając te regulacje ustawodawstwu zwykłemu (W. Skrzydło, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Lex 2013, teza do art. 19). Zatem przepis ten nie daje samodzielnej podstawy do zasądzania kwoty zadośćuczynienia - dla osób spełniających warunki do otrzymania takiego świadczenia na gruncie ustawy lutowej - w oderwaniu od regulacji ustawowych przewidzianych dla określenia tego

typu roszczenia. Sposób określenia zasad odszkodowania i zadośćuczynienia w ustawie lutowej nie został uregulowany w sposób odmienny od ogólnych reguł odszkodowawczych (z wyjątkiem art. 9), co oznacza, iż mają zastosowania przepisy prawa cywilnego (por. np. uchwała SN z 28.10.1993 r., I KZP 21/93, OSNKW 1993, nr 11-12, poz. 67), a zatem – w odniesieniu do określenia wysokości zadośćuczynienia winny być uwzględniane kryteria wskazane w art. 445 § 1 i 2 k.c. Prawdą jest, że sąd II instancji do zarzutu obrazy art. 19 Konstytucji RP nie odniósł się w uzasadnieniu swojego wyroku, ale uchybienie to nie mogło mieć – w takim układzie – żadnego wpływu na treść zapadłego rozstrzygnięcia, skoro odniósł się i wykazał, iż kwota zasądzonego zadośćuczynienia została oparta na ocenie ustawowych przesłanek i nie ma charakteru symbolicznego (strona 3-4 uzasadnienia). Nie ma racji skarżący, że doszło do obrazy art. 11 ust. 1 w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy lutowej w zw. z art. 445 § 1 k.c. (zarzut w pkt 3). Wysokość zadośćuczynienia została określona w oparciu o te kryteria, które zgodnie z poglądami doktryny prawa cywilnego oraz orzecznictwa dają podstawy do określenia rozmiaru krzywdy i w tym zakresie szeroko wypowiedział się sąd I instancji (str. 9 -12 oraz 13 -15 uzasadnienia wyroku). Skoro w apelacji skarżący nie wykazał, aby ocena ta była wadliwa lub oparta na przesłankach pozaustawowych, to jasne staje się, iż także odpowiedź sądu II instancji na ten zarzut apelacji musiała być ograniczona do powtórzenia, że sąd I instancji nie pominął żadnej okoliczności i że kwota zadośćuczynienia nie jest symboliczna. Chybiony jest także zarzut obrazy art. 440 k.p.k. To, że skarżący uznaje, iż zarzut apelacji nie został uwzględniony nie oznacza naruszenia normy art. 440 k.p.k. Kwestia wysokości zadośćuczynienia była przedmiotem zaskarżenia i w tym zakresie sąd II instancji apelację rozpoznał. W tym układzie twierdzenie, że doszło do obrazy art. 440 k.p.k. tylko dlatego, iż kwota zadośćuczynienia jest – zdaniem autora kasacji – niewspółmiernie niska dowodzi niezrozumienia sytuacji, w której można na przepis ten się powołać w środku odwoławczym.

Z tych powodów orzeczono jak w postanowieniu.

